

Retningslinjer for sikring af velegnede levesteder for skovarter på fredskovspligtige, skovbevoksede arealer i Natura 2000-områder, hvor arterne er på udpegningsgrundlaget

1. Formål

Formålet med notatet er at omsætte Natura 2000-planernes overordnede krav til sikring af velegnede levesteder for skovarter til mere konkrete retningslinjer for beskyttelsesindsatsen. Retningslinjerne skal bl.a. anvendes ved udarbejdelse af handleplaner for skov samt ved aftaler og afgørelser, der gennemfører handleplanerne.

Naturstyrelsen er myndighed for udarbejdelse og gennemførelse af handleplaner for de fredskovspligtige, skovbevoksede arealer og små naturarealer omfattet af skovlovens § 28, mens kommunerne er myndighed for øvrige arealer inden for hver kommunes geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Derfor vedrører dette notat alene beskyttelsesindsatsen for arter på de fredskovspligtige, skovbevoksede arealer og små naturarealer omfattet af skovlovens § 28 i Natura 2000-områderne.

Beskyttelsesindsatsen for skovarter er et supplement til sikringen af skovnaturtyperne. For nærmere detaljer om sikringen af skovnaturtyperne henvises til notatet "(Udkast til) retningslinjer for sikring af skovnaturtyper i fredskov" J.nr. SNS-3280-00118.

2. Skovarter og Natura 2000-områder

De skovrelevante arter fra habitatdirektivets bilag 2 og fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 fremgår af de "Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for skovlevende arter i Natura 2000-områder (TA for skovene)". Derved indikeres at den enkelte art er mere eller mindre tilknyttet skov i hele eller dele af artens livscyklus.

Habitat-direktivet Bilag II:	Antal H-områder	Fuglebeskyttelses- direktivet bilag I:	Antal F- områder
Damflagermus	18	Sort stork	1
Odder	68	Hvepsevåge	15
Stor vandsalamander	73	Rød glente	3
Eremit	11	Havørn	15
Stellas mosskorpion	1	Kongeørn	2
Skæv vindelsnegl	22	Fiskeørn	4
Kildevælds vindelsnegl	11	Vandrefalk	5
Sump vindelsnegl	32	Trane	13
Fruesco	1	Stor hornugle	6
Grøn buxbaumia	2	Perleugle	1
		Natravn	4
		Isfugl	8
		Sortspætte	7
		Hedelærke	4
		Lille fluesnapper	0
		Rødrygget tornskade	12

Figur 1. Skovarterne jf. TA for skovene. "Antal H- eller F-områder" referer til det samlede antal habitat- eller fuglebeskyttelsesområder, hvor den pågældende art er på udpegningsgrundlaget.

3. Overordnede rammer i (forslag til) Natura 2000-planer

- Målfastsættelse
 - For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for nedennævnte bestandstal eller – for arter uden bestandsmål – grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.
- Indsatsprogram, generelle retningslinjer
 - Der sikres velegnede levesteder for...
 - Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for ...
- Indsatsprogram, konkrete retningslinjer
 - Der kan være yderligere/uddybende retningslinjer for skovarterne i nogle Natura 2000-planers indsatsprogram f.eks. krav om naturpleje, sikre potentielle værtstræer og udvidelse af naturarealer. Se nærmere under gennemgangen af de enkelte skovarter.

4. Beskyttelsesindsats

En beskyttelsesindsats er kun relevant i de Natura 2000-områder, hvor arten er på udpegningsgrundlaget. De 26 skovarter gennemgås efterfølgende enkeltvis i tabelform med fokus på:

- Konkrete eksempler fra (forslag til) Natura 2000-planernes indsatsprogrammer for arten
- Bemærkninger af relevans for tilrettelæggelse af beskyttelsesindsatsen for arten
- Den nødvendige beskyttelsesindsats for arten på fredskovspligtige, skovbevoksede arealer og arealer omfattet af skovlovens § 28:
 - 1) Eksisterende beskyttelsesindsats – Eksempler på eksisterende beskyttelsestiltag, som bidrager til sikring af velegnede levesteder for arten
 - 2) Sikring af skovnaturtyperne – Hvilke sikringstiltag fra skovnaturtypesikringen bidrager til sikringen af velegnede levesteder for arten og hvordan?
 - 3) Særlig indsats for arten – Kræver arten en særlig beskyttelsesindsats for at sikre velegnede levesteder for arten ud over det bidrag til sikring af velegnede levesteder som den eksisterende beskyttelsesindsats bidrager med samt sikringen af skovnaturtyperne forventes at bidrage med?

Når der angives specifikke krav til levestedet, anføres en reference ligesom hver indsats angives med den eller de referencer, der sandsynliggør effekten af indsatsen for arten. Referencelisten findes bagerst i notatet.

Habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er ikke altid overlappende i hele deres udstrækning. Det betyder, at der i nogle fuglebeskyttelsesområder ikke vil være et bidrag fra skovnaturtypesikringen, der er knyttet til habitatområder, til sikringen af den enkelte skovfugleart. I disse tilfælde skal det vurderes nærmere, om der er behov for at foretage en særlig beskyttelsesindsats for skovfuglene.

Damflagermus

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for damflagermus (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for damflagermus (generelt i alle planer)
- Levesteder for ... damflagermus søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Overvintrings- og ynglelokaliteter for damflagermus sikres mod forstyrrelse (N18)
- Der sikres tilfredsstillende fourageringsmuligheder og uforstyrrede leve- og opholdssteder for damflagermus (N39)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus både i Atlantisk region og Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Bilag IV-art
- Om foråret flyver flagermusene ud i landet og finder sammen i mindre sommerkvarterer i huse og i hulheder i gamle træer i skovene. De vender tilbage til vinterkvarteret omkring slutningen af august, men går først i dvale omkring 1. november (1,3)
- Vinterkvarterne ligger ikke på fredskovpligtige, skovbevoksede arealer.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Damflagermus må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden og dens yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a
- Der eksisterer en tilskudsordning til forbedringer af levesteder for bl.a. damflagermus: " Særlig drift af skov - tilskud til forbedring af levesteder for hasselmus og flagermus"
- Der er etableret en rådgivningsordning, hvor skovejere kan få rådgivning om flagermus (4)

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til at sikre fremtidig tilstedeværelse af egnede sommerkvarterer i skovtyperne (1,2,3)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer de eksisterende sommerkvarterer i skovnaturtyperne (1,2,3)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet potentielle sommerkvarterer (1,2,3)
- Understøttelse af naturlig hydrologi fremmer mængden af dødt ved og dermed antallet af potentielle sommerkvarterer i skoven (1,2,3).

3. Særlig indsats for damflagermus

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Odder

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for odder (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for odder (generelt i alle planer)
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for odder (N6)
- Der sikres velegnede levesteder for odder - sikre tilfredsstillende vandrings- og fourageringsmuligheder, sikre fri vandring i og til vandløb, gode fysiske forhold og fourageringsmuligheder ... Væsentlige negative fysiske påvirkninger f.eks. i form af spærringer fjernes (N6)
- Odderen sikres tilstrækkeligt med uforstyrrede opholds- og ynglemuligheder (N157)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus i Atlantisk region/Stærkt ugunstig bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Bilag IV-art
- Odderen er nataktiv og kræver et netværk af fristeder, hvor menneskelig aktivitet er forholdsvis begrænset (uforstyrrede lokaliteter) (2,3)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Odder må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden og dens yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer eksisterende fristeder for odder i skovene (1,2,3)
- Understøttelse af naturlig hydrologi øger fødesøgningsarealet og skaber flere fristeder for odder (fugtige arealer er generelt mindre besøgt af publikum) (1,2)

3. Særlig indsats for odder:

- Understøttelse af naturlig hydrologi, hvor det er muligt, i skovbevoksede tørvemoser (91D0) og elle- og askesumpe (91E0), der ligger i tilknytning til søer og vandløb.

Stor vandsalamander

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for stor vandsalamander (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede ynglevandhuller for stor vandsalamander. Søerne indrettes i overensstemmelse med bedst kendte viden om artens krav til levestedet (N18)
- Der etableres klynger af ynglevandhuller til stor vandsalamander, og adskilte populationer forbindes med nye ekstensivt drevne landområder. Kendte og potentielle ynglevandhuller restaureres (N52)
- Potentielle ynglevandhuller for stor vandsalamander plejes i overensstemmelse med bedst kendte viden om artens krav til levestederne, og der etableres et passende antal nye, egnede ynglevandhuller, så der opstår klynger af ynglevandhuller (N53)
- ... sikres et passende antal ynglevandhuller til stor vandsalamander (N76)

Bemærkninger:

- Ukendt bevaringsstatus i Atlantisk region/Gunstig bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Bilag IV-art
- Stor vandsalamander må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden og dens yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a
- NST planlægger kun for vandhuller < 100 m² = små vandhuller i skov.
- Rasteområder på land i fredskov omfatter løvskov og blandskov med dødt ved under naturlig henfald i nærhed af vandhullerne (1,2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Stor vandsalamander må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden og dens yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a
- Alle potentielle ynglevandhuller uanset størrelse er beskyttede i fredskov jf. naturbeskyttelseslovens § 3 og skovlovens § 28

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer de eksisterende levesteder i skovnaturtyperne (1,2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder bidrager til at sikre den eksisterende kvalitet af levesteder i skovnaturtyperne (1,2)
- Bevaring af store træer til død og henfald forbedrer levesteder (indsatsen kan fokuseres omkring vandhuller i skovnaturtyperne) (1,2)
- Understøttelse af naturlig hydrologi øger antallet af små vandhuller og temporære vandhuller i skovnaturtyperne og øger mængden af dødt ved (1,2).

3. Særlig indsats for stor vandsalamander:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Eremit

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder (alle planer) og potentielle levesteder for eremit (N130)
- Indenfor levestederne for eremit sikres faktiske og potentielle værtstræer for arten mod hugst. Også træernes døde stammer og større grene sikres mod fjernelse (N130)
- Der skal skabes optimale lysforhold omkring eksisterende og udvalgte mulige værtstræer for eremit. Det skal sikres, at der også i fremtiden vil være et tilstrækkeligt antal værtstræer til at opretholde en levedygtig bestand, og at arten kan sprede sig herfra til andre potentielle værtstræer (N136, N152)
- Potentielle værtstræer for eremit findes og sikres mod fældning på relevante arealer udenfor Natura 2000-området. Dog kun i en kort afstand fra levesteder i habitatområdet (N152)
- Det samlede antal af eksisterende og potentielle værtstræer for eremit øges for at skabe gode muligheder for spredning til og udvikling af nye levesteder. Der skabes optimale lysforhold omkring eksisterende og udvalgte mulige værtstræer for eremit (N160)

Bemærkninger:

- Stærkt ugunstig bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Bilag IV-art
- Eremitten er knyttet til løvtræer (helst egetræer) i gamle skove. Larven findes ofte højt til vejrs i smuld i hulheder i stammer eller større grene. Træets placering er meget vigtig (gode lysforhold) og hulhedens beskaffenhed er vigtig (1,2)
- Eremit trives bedst i lysåbne skove (evt. vejtræer, allé træer eller solitære træer). Kombinationen af urørt skov og græsningsskov synes fordelagtig for arten (1,2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Eremit må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden og dens yngle- eller rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer løvtræbevoksninger mod konvertering til nål (1,2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder bidrager til at sikre de eksisterende og potentielle værtstræer i skovnaturtyperne (1,2)
- Bevaring af store træer til død og henfald kan sikre de eksisterende og potentielle værtstræer i skovnaturtyperne (1,2). Fokus på værtstræer for eremit.
- Græsning kan forbedre lysforholdene for eksisterende og potentielle værtstræer (1,2)
- Urørt skov kan være til gavn for eremit (1,2)

3. Særlig indsats for eremit:

- Eksisterende og potentielle værtstræer sikres på fredskovpligtige, skovbevoksede arealer i særlige tilfælde også udenfor N2000-områderne
- Der sikres gode lysforhold omkring eksisterende og potentielle værtstræer

Stellas mosskorpion

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for stellas mosskorpion
- Levestedernes samlede antal af egnede værtstræer for stellas mosskorpion sikres opretholdt, herunder også træernes døde stammer og større grene efter naturligt forfald (N144)

Bemærkninger:

- Ukendt bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Stellas mosskorpion er kun på udpegningsgrundlaget i Jægersborg Dyrehave (N144)
- Stellas mosskorpion er en 2-3 mm stor mosskorpion der lever i hensmuldrende ved i hule løvtræer ofte i forbindelse med bo af bier, hvepse og fugle (2)
- Mosskorpion stiller omtrent de samme krav til levestedet, som er gældende for eremit (3,4)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Jægersborg Dyrehave er udpeget som naturskov
- Den eksisterende drift af Jægersborg Dyrehave vurderes at sikre velegnede levesteder for stellas mosskorpion

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer løvtræbevoksninger mod konvertering til nål (1,2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer de eksisterende og potentielle værtstræer i skovnaturtyperne (1,2)
- Bevaring af store træer til død og henfald sikrer de eksisterende og potentielle værtstræer i skovnaturtyperne (1,2). Fokus på værtstræer for stellas mosskorpion.
- Græsningsdrift kan forbedre lysforholdene for eksisterende og potentielle værtstræer (1,2)
- Urørt skov kan være til gavn for stellas mosskorpion (1,2)

3. Særlig indsats for stellas mosskorpion:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Skæv vindelsnegl

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for skæv vindelsnegl (generelt i alle planer)
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for skæv vindelsnegl (N18, N22, N136, N235)
- Levestederne for skæv vindelsnegl udvides og sammenkædes i det omfang, det er muligt (N22)
- Der sikres velegnede levesteder for arterne skæv vindelsnegl ...; der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor fragmentering og reduceret antal af levesteder, næringsstofftilførsel, tilgroning og u hensigtsmæssig hydrologi (N136)
- Antallet af levesteder for skæv vindelsnegl øges, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Om muligt sammenkædes arealerne (N235)
- Antallet af nye levesteder for skæv vindelsnegl øges, hvor det naturmæssigt er muligt (N244)

Bemærkninger:

- Ukendt bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Skæv vindelsnegl findes både på fugtige og tørre lokaliteter. For de fugtige levesteders vedkommende er der ofte tale om fugtige enge og krat eller frodige rigkær med højt voksende stararter. Hvad angår tørre lokaliteter, findes sneglen ofte nær havet, på græsbevoksede åbne arealer (overdrev), men den kan også forekomme i det åbne landbrugsland i markhegn
- Skæv vindelsnegl påvirkes i negativ retning ved næringsstofftilførsel og er sårbar overfor intensiv græsning
- Nedskæring af vedplanter og beskæring af tagrør på de mest tilgroede steder vil sikre de lysåbne forhold, som sneglen trives under
- NST vurderer, at levestederne for skæv vindelsnegl typisk ikke omfatter fredskovpligtige, skovbevoksede arealer.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for skæv vindelsnegl:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Kildevældsvindelsnegl

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for kildevældsvindelsnegl (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede levesteder for kildevældsvindelsnegl – sikre og genskabe lysåbne rigkær med ekstensiv drift og optimal hydrologi (N6)
- Velegnede levesteder for kildevældsvindelsnegl søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt (N6)
- Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi på ... levesteder for kildevældsvindelsnegl, (N15)
- Levesteder for kildevældsvindelsnegl søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt (N18)
- Levestederne for kildevælds-vindelsnegl udvides og sammenkædes i det omfang, det er muligt (N22)
- Levesteder for kildevældsvindelsnegl udvides og sammenkædes ved at sikre/genoprette tilgrænsende levestedsarealer (N222)
- Antallet af levesteder for kildevældsvindelsnegl øges, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Om muligt sammenkædes arealerne (N235)

Bemærkninger:

- Ukendt bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Kildevældsvindelsnegl lever især i kalkrige kildeområder, hvor indholdet af calcium er højt, og hvor der er konstant høj fugtighed. Det er nødvendigt, at levestederne indeholder en stabil mængde førne. Det er vigtigt, at levestederne er lysåbne og at der dannes star-tuer. Tuerne er meget vigtige for arten
- Vandet skal være næringsfattigt for at der er det rette plantesamfund. Ændringer af vandstanden er skadelig for arten og lettere græsning kan fremme arten
- NST vurderer, at levestederne for kildevældsvindelsnegl typisk ikke omfatter fredskovpligtige, skovbevoksede arealer.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for kildevældsvindelsnegl:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Sumpvindelsnegl

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for sumpvindelsnegl (generelt i alle planer)
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for sumpvindelsnegl (N227)
- Levestedet for sumpvindelsnegl søges udvidet og om muligt sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt (N230)
- Der sikres velegnede levesteder for sumpvindelsnegl ved sikring af mest hensigtsmæssig drift og hydrologi i rigkær (N108)
- Der sikres velegnede levesteder for sumpvindelsnegl ved sikring af optimal drift i rigkær og sikring af høj vandstand i rigkær (N112)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Sumpvindelsnegl lever på våde lokaliteter med bevoksninger af forskellige stararter såsom stiv star eller kærstar, høj sødgræs, pindsvineknop og dunhammer, og hvor vandet står lige omkring jordoverfladens niveau. Ofte findes disse bevoksninger som bunddække i lysåbne ellesumpe
- Sneglen kræver en vis mængde sollys og det vurderes at træer, buske og høje stauder højest må dække 10 % af levestedet (2)
- Sumpvindelsnegl kan ikke tåle næringsstofftilførsel, dræning, tilgroning og hårdt græsningstryk
- Levestedet i lysåbne ellesumpe er identisk med skovnaturtypen elle- og askeskove (91E0)
- NST vurderer, at beskyttelsesindsatsen for sumpvindelsnegl kan målrettes elle- og askeskove (91E0) og at de muligheder der foreligger i indsatsen for sikring af skovnaturtypen er tilstrækkelige til at implementere kravene fra indsatsprogrammet.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer de eksisterende levesteder i elle- og askeskove (91E0) (1,2)
- Ingen øget afvanding sikrer mod u hensigtsmæssig udtørring af levestederne (2)
- Understøttelse af naturlig hydrologi øger typisk vandstanden og skaber ofte flere huller i bevoksninger (mere lysåbne forhold) når træer dør som følge af vandstandshævningen (1,2)

3. Særlig indsats for sump vindelsnegl:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Fruesko

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for fruesko
- Levesteder for fruesko søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt (N18)
- Levesteder for fruesko sikres og udvides med ca. 1,5 ha (N18)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus i Kontinental region, jf. Artikel 17-rapporteringen 2007
- Arten monitoreres hvert år og rapporteres i fremgang
- Fruesko vokser kun 2 steder i N18 Rold Skov. Et af stederne ligger på skovbevoksede fredskovpligtige arealer i Nørreskoven og her findes den oprindelige bestand i en indhegning. Der findes 2 satellitbestande i umiddelbar nærhed af den oprindelige bestand
- Fruesko vokser på kalkholdige skrænter i meget lysåbne skove eller på overdrev. I skov er levestedet oftest ikke en skovnaturtype på grund af dækningsgradskravet på mindst 50 % kronedække for skovnaturtyper (2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Der er nedsat et ekspertudvalg som løbende vurderer artens udvikling på baggrund af forskning. Dette udvalg vejleder NST omkring pleje af fruesko
- Hovedparten af levestedet i Rold Skov er indhegnet og arealet plejes med henblik på at skabe mere lysåbne forhold for fruesko. Fruesko plejes desuden på individniveau med slåning af høje urter. Der er etableret græsningsskov omkring en af satellitbestandene og hele området plejes med henblik på at få fruesko til at sprede sig i området.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for fruesko:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en yderligere indsats for arten.

Grøn buxbaumia

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for grøn buxbaumia (generelt i alle planer)
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for grøn buxbaumia (N18)
- Kendte og potentielle levesteder for grøn buxbaumia (få forekomster) sikres velegnede forhold. Antallet af velegnede levesteder øges (N18)
- Levesteder for grøn buxbaumia søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt (N18)
- Tilstanden af velegnede voksesteder for grøn buxbaumia søges forbedret eller som minimum opretholdt (N133)

Bemærkninger:

- Stærkt ugunstig bevaringsstatus i både Atlantisk region og Kontinental region
- Grøn buxbaumia er på udpegningsgrundlaget i N18 og N133.
- Den kendte levested for grøn buxbaumia i N133 er ikke kortlagt som en skovnaturtype
- Mosset vokser på nedbrudte barkløse stammer af både løvtræ og nåletræ, men kan også findes på jord og formuldede nåle
- Da det egnede substrat er relativt hurtigt nedbrudt, er det nødvendigt, at der er kontinuerlig forekomst af nedbrudt ved på voksestederne. Bevarelsen af dødt ved på voksestederne vil medvirke til at sikre, at der findes egnet substrat for grøn buxbaumia (2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Skovlovsaftaler om udlæg af urørt skov på private arealer i N18
- Udlæg af urørt skov på Naturstyrelsens arealer i N18 og N133

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække sikrer de eksisterende levesteder i skovnaturtyperne (2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer den eksisterende kvalitet og mængde af levesteder i skovnaturtyperne (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald sikrer fremtidige levesteder. Fokus på at sikre en kontinuerlig leverance af dødt ved i skovnaturtypen (2)
- Understøttelse af naturlig hydrologi øger indirekte mængden af dødt ved da træer ofte dør som følge af vandstandshævning i skovnaturtyperne (2).

3. Særlig indsats for grøn buxbaumia:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Sort stork

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for sort stork
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for sort stork
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for sort stork (N17)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for sort stork (N17)
- Levestederne for de sjældne arter sort stork og ... sikres, så det danner grundlag for en ynglebestand (N17)

Bemærkninger:

- Usikker bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Sort stork er på udpegningsgrundlaget i N17 Lille Vildmose
- Sort stork placerer sin rede i gamle løvtræer i større sammenhængende og lysåbne løvskove (2) Den lever hovedsageligt af småfisk i vandløb og lavvandede søer i tilknytning til skov.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Sort stork må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2, og dens redetræer må ikke fældes, jf. § 4 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- Der er en række tiltag i Lille Vildmose, som er til gavn for sort stork bl.a. genskabelse af mere naturlig hydrologi og en begrænsning af offentlighedens adgang til området
- Renafdrift af løvskov i fredskov i Natura 2000-områder skal anmeldes efter skovlovens § 17

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer potentielle og eksisterende redetræer i skovnaturtyperne (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet af potentielle redetræer i skovnaturtyperne (2)
- Udlæg af urørt skov kan sikre at gammel løvskov ikke forynges og at bevoksningen bliver mere lysåben (2)

3. Særlig indsats for sort stork:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en yderligere indsats for arten.

Hvepsevåge

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for hvepsevåge (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for hvepsevåge (generelt i alle planer)
- Ynglepladser i området for hvepsevåge sikres (N18)
- Der sikres velegnede levesteder for hvepsevåge ved at sikre tilstrækkeligt store yngle-, ra- ste- og fourageringsområder og sikre, at antallet af velegnede redetræer i potentielle levesteder er stabilt eller stigende (N120)
- Det sikres, at områdets ynglelokaliteter for hvepsevåge ikke forstyrres i fuglenes yngletid (N136)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Hvepsevåge yngler i større, sammenhængende og ældre løvskove med tilknyttede enge og moseområder (2). Græsningsskove er vigtige for hvepsevåge.
- Hvepsevåge ankommer til ynglestedet sent efter løvspring og laver en uanselig rede højt placeret i kronelaget. Det betyder, at det i praksis er meget vanskeligt at finde og sikre reden. Reden falder som regel ned om vinteren og redestedet genbruges normalt ikke.
- NST vurderer, at det ikke er praktisk muligt at sikre arten mod forstyrrelser omkring redestedet, jf. begrundelse ovenfor.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Hvepsevåge må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2 og dens redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar – 31. august, jf. § 4 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- Renafdrift af løvskov i fredskov i Natura 2000-områder skal anmeldes efter skovlovens § 17

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)

3. Særlig indsats for hvepsevåge:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om det er muligt at lave en særlig indsats i relation til forstyrrelse.

Rød glente

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for rød glente (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for rød glente (generelt i alle planer)
- Der sikres uforstyrrede levesteder og uforstyrrede ynglesteder for rød glente. Dette sker med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser. Leve- og ynglestederne varetages bl.a. ved forvaltning af naturtyperne (N186)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Rød glentes rede er lettere at finde end hvepsevågens og den genbruges ofte af det samme par år efter år. Græsningskove er vigtige for glenten.
- Arten er sårbar overfor forstyrrelser, særligt slemt er skovningsarbejde i perioden fra april til juni omkring redetræet. Etablerede glentepar er generelt mindre sårbare overfor forstyrrelser end nye par (5)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Rød glente må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2, og dens redetræer må ikke fældes, jf. § 4 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- Renafdrift af løvskov i fredskov i Natura 2000-områder skal anmeldes efter skovlovens § 17

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af egnede ynglepladser (2)

3. Særlig indsats for rød glente:

- Der skal sikres en passende uforstyrrethed i en zone omkring ynglepladsen i yngleperioden.

Havørn

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for havørn (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for havørn (generelt i alle planer)
- Egnede ynglelokaliteter og leve/fourageringssteder for fuglene på udpegningsgrundlaget sikres bl.a. gennem indsatsen for skovnaturtyperne i området, herunder sikring af tilstedeværelse af et tilpas antal egnede redetræer (N52)
- Der sikres velegnede levesteder for ... havørn ved at sikre tilstrækkeligt store fourageringsområder og et tilstrækkeligt antal redetræer (N121)
- Der sikres velegnede levesteder for havørn ved at sikre tilstrækkeligt store yngle-, raste- og fourageringsområder og sikre, at antallet af velegnede redetræer i potentielle levesteder er stabilt eller stigende (N112)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Havørn yngler i sammenhængende gammel, højstammet og lysåben løvskov og kræver en høj grad af uforstyrrelse i yngleperioden omkring redetræet (2)
- Potentielle redetræer sikres kun indenfor skovnaturtyperne, da ynglebiotopen (gammel og højstammet lysåben løvskov) må forventes at udgøre en skovnaturtype

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Havørn må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2, og dens redetræer må ikke fældes, jf. § 4 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- Renafdrift af løvskov i fredskov i Natura 2000-områder skal anmeldes efter skovlovens § 17

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet af potentielle redetræer i skovnaturtyperne. Træerne udvælges med fokus på havørns præferencer for valg af redetræ (2)
- Udlæg af urørt skov kan sikre at gammel løvskov ikke kulturforynges og at bevoksningen bliver mere lysåben (2)

3. Særlig indsats for havørn:

- Der skal sikres en passende uforstyrrelse i en zone omkring redetræet i yngleperioden.

Kongeørn

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for kongeørn (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for kongeørn (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for kongeørn (N17)
- Levestederne for de sjældne arter ... og kongeørn sikres, så det danner grundlag for en ynglebestand (N17)

Bemærkninger:

- Usikker bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Kongeørn er kun på udpegningsgrundlaget som yngleforekomst i N17 Lille Vildmose
- Reden placeres i store gamle træer i skove og genbruges år efter år. Skovfyr er et meget vigtigt redetræ. Reden kan blive meget stor med tiden

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Kongeørn må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2, og dens redetræer må ikke fældes, jf. § 4 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- Renafdrift af løvskov i fredskov i Natura 2000-områder skal anmeldes efter skovlovens § 17
- Der er en række tiltag i Lille Vildmose, som er til gavn for kongeørn, bl.a. en begrænsning af offentlighedens adgang til området

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet af potentielle redetræer i skovnaturtyperne. Træerne udvælges med fokus på kongeørns præferencer for at bruge skovfyr som redetræ (2)

3. Særlig indsats for kongeørn:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Fiskeørn

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for fiskeørn (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for fiskeørn (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede levesteder for rastende fiskeørne (N134)

Bemærkninger:

- Usikker bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Fiskeørn lever udelukkende af fisk og reden bygges i store træer især i gamle skovfyr ved søer, hvor der er frie indflyvningsforhold
- Den samme rede genbruges år efter år og fuglene er meget stedfaste
- NST vurderer, at beskyttelsesindsatsen for fiskeørn løftes af bidraget fra sikringen af skovnaturtyperne sammen med en sikring af en passende uforstyrrethed omkring ynglepladsen i yngleperioden.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Fiskeørn må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2, og dens redetræer må ikke fældes, jf. § 4 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet af potentielle redetræer i skovnaturtyperne. Træerne udvælges med fokus på fiskeørns præferencer for at bruge skovfyr som redetræ (2)
- Udlæg af urørt skov kan sikre at gammel løvskov ikke forynges og at bevoksningen bliver mere lysåben (2)

3. Særlig indsats for fiskeørn:

- Der skal sikres en passende uforstyrrethed i en zone omkring ynglepladsen i yngleperioden.

Vandrefalk

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for vandrefalk (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for vandrefalk (generelt i alle planer)

Bemærkninger:

- Usikker bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Vandrefalk yngler på Møns Klint, Stevns Klint og på Hammerknuden på Bornholm. Ingen af stederne på skovbevoksede arealer, dog yngler arten ved fredskovspligtigt, skovbevokset areal på Møn.
- Vandrefalk stiller ingen særlige krav til de fredskovspligtige, skovbevoksede arealer udover, at der skal være uforstyrret omkring ynglelokaliteten
- NST vurderer, at arten er beskyttet tilstrækkeligt mod forstyrrelser omkring ynglepladsen ved Møns Klint i yngleperioden.

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Vandrefalk må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for vandrefalk:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Trane

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for trane (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for trane (generelt i alle planer)
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi på levesteder for trane (N2, N3, N17)
- Der sikres velegnede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for trane (N2)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for trane (N17)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Reden bliver placeret på lysåbne, vanddækkede mose- eller engområder, hvor der er forholdsvis uforstyrret (2)
- Ynglelokaliteten for trane er ikke knyttet til skovbevoksede fredskovpligtige arealer

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Trane må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Ingen øget afvanding sikrer mod u hensigtsmæssig udtørring af levestederne (2)
- Understøttelse af naturlig hydrologi skaber flere og bedre fourageringsområder (2)

3. Særlig indsats for trane:

- Der skal sikres en passende uforstyrrelse i en zone omkring ynglepladsen i yngleperioden.

Stor hornugle

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for stor hornugle (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for stor hornugle (generelt i alle planer)
- Ynglepladser i området for stor hornugle sikres (N18)
- Der sikres velegnede levesteder og tilfredsstillende fourageringsmuligheder for stor hornugle (N53)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Stor hornugle lever i varierende landskaber med især nåle- og blandingsskove på kuperet terræn. Den har en forkærlighed for gamle forladte grusgrave med lysåbne skrånninger (2)
- Den yngler ofte direkte på jorden på skrånninger eller evt. i en gammel rovfuglerede (2)
- Yngleområdet inkluderer normalt ikke en skovnaturtype

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Stor hornugle må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2 og dens redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar – 31. august, jf. § 4 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for stor hornugle:

- Der skal sikres en passende uforstyrret zone omkring ynglepladsen i yngleperioden.

Perleugle

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for perleugle
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for perleugle

Bemærkninger:

- Usikker bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Perleugle er kun på udpegningsgrundlaget i N186 Almindingen
- Uglen lever hovedsagligt i bland- og fyrreskov (2)
- Perleugle kan ikke selv lave ynglehuller i træer og er derfor afhængig af at spætter (sort-spætte og grønspætte) eller andre laver hullerne for dem. Spætteerne er forsvundet fra Bornholm, så det er vigtigt at sikre eksisterende hulheder i træerne

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Perleugle må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2 og dens redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar – 31. august, jf. § 4 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.
- DOF opsætter redekasser til perleugle på velegnede steder i Almindingen og overvåger bestandsudviklingen

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer de eksisterende og potentielle ynglehuller i skovnaturtyperne (2)

3. Særlig indsats for perleugle:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Natravn

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for natravn (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for natravn (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for natravn (N2)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for natravn (N17)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Arten lever i tørre, åbne fyrreskove i sandede områder (2). Skovfyr er formodentlig en meget attraktiv træart for natravn.
- Sikringen af skovnaturtyperne bidrager ikke til sikring af levesteder for natravn
- NST vurderer, at der ikke er noget væsentligt forstyrrelsesproblem for arten på skovbevoksede, fredskovpligtige arealer

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Natravn må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for natravn:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Isfugl

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for isfugl (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for isfugl (generelt i alle planer)
- Vandløb med vandplanter inden for området sikres gode fysiske forhold og kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen. Dette vil samtidig begunstige forekomsten af isfugl (N18)
- Der sikres velegnede levesteder og tilfredsstillende fourageringsmuligheder for isfugl (N53)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Arten placerer sin rede i brinker og rodvælttere i nærheden af åer og søer eller evt. i grusgrave (2)
- Isfugl er ikke specielt knyttet til skov

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Isfugl må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for isfugl:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Sortspætte

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for sortspætte (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for sortspætte (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for sortspætte (N17)
- Der sikres velegnede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for ynglefuglene i området (N18)
- Egnede ynglelokaliteter og leve/fourageringssteder for fuglene på udpegningsgrundlaget sikres bl.a. gennem indsatsen for skovnaturtyperne i området, herunder sikring af tilstedeværelse af et tilpas antal egnede redetræer (N52)
- Egnede ynglelokaliteter og leve/fourageringssteder for sortspætte sikres gennem indsatsen for skovnaturtyperne i området, herunder sikring af tilstedeværelse af et tilpas antal egnede redetræer (N53)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Arten placerer typisk sit redehul i gamle bøgetræer i ældre bøgeskov og fouragerer i tilknyttede modne nåletræsbeplantninger (2)
- NST vurderer, at forstyrrelse ikke er en væsentlig trussel for sortspætte på skovbevoksede, fredskovpligtige arealer

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Sortspætte må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2 og træer med spættehuller må ikke fældes i perioden 1. november – 31. august, jf. § 4 stk. 4 i bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv.

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

- Vedvarende skovdække bidrager til sikring af gammel løvskov (2)
- Bevaring af eksisterende dødt ved samt træer med hulheder sikrer potentielle og eksisterende redetræer i skovnaturtyperne (2)
- Bevaring af store træer til død og henfald øger antallet af potentielle redetræer i skovnaturtyperne (2)

3. Særlig indsats for sortspætte:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Hedelærke

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for hedelærke (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for hedelærke (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for ... hedelærke (N17)
- Der sikres velegnede levesteder og tilfredsstillende fourageringsmuligheder for ... hede-lærke (N53)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr, 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Arten lever på heder, klitheder og i åben tør fyrreskov (2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Hedelærke må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for hedelærke:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Rødrygget tornskade

Eksempler på Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der sikres velegnede levesteder for rødrygget tornskade (generelt i alle planer)
- Der sikres levesteder med individuel hensynstagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for rødrygget tornskade (generelt i alle planer)
- Der sikres velegnede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for rødrygget tornskade (N2)
- Der sikres velegnede yngle/raste/fourageringspladser med individuel hensyntagen til artens krav til fourageringsmuligheder, vandstand og pleje for rødrygget tornskade (N17)
- Der sikres velegnede ynglepladser for rødrygget tornskade i overensstemmelse med artens krav til ynglebiotop (N67)
- Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende ynglefugle skal være stabil eller i fremgang, således at der er grundlag for bestande på mindst ... 15 par rødrygget tornskade (N186)

Bemærkninger:

- Gunstig bevaringsstatus, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet"
- Arten lever på overdrev, græsningssenge eller i åbne områder i skov ofte i tilknytning til vådområder (2)

Beskyttelsesindsats:

1. Eksempler på eksisterende beskyttelsesindsats af relevans for arten:

- Fredet, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 1
- Rødrygget tornskade må ikke forsætlig forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 7 stk. 2

2. Sikring af skovnaturtyper bidrager med:

3. Særlig indsats for rødrygget tornskade:

- Generelt vurderes der ikke at være behov for en særlig indsats for arten. Konkret må det vurderes, om der er behov for en særlig indsats.

Referenceliste:

1. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. DMU faglig rapport nr. 635, 2007
2. Kriterier for gunstig bevaringsstatus. DMU faglig rapport nr. 457, 2003
3. Dansk Pattedyr Atlas. Hans J. Baagøe og Thomas Secher Jensen (2007)
4. God praksis for skovarealer med flagermus. Miljøministeriet (2010)
http://www.skovognatur.dk/Nyheder/Juni2010/bedre_beskyttelse_af_truede_arter.htm
5. Den røde drage – anvisninger på, hvordan vi kan fremme bestanden af rød glente i Danmark. DOF, 2007